

Mythische Stenen

Deel 21: Italië en Corsica

Mythische Stenen

Deel 21: Italië en Corsica

Hendrik Gommer

www.MythischeStenen.nl / www.MythicalStones.eu / hunebed.eu / megalieten.nl

Uitgegeven door: Mythical Stones

Omslag ontwerp: Hendrik Gommer

Editor: Sipke van der Zee

Druk: Printforce

Trefwoorden: megalieten, hunebedden, dolmen, steentijd, Sardinië, Corsica, Italië, Sicilië, Puglia, camper, reizen, reisgids

NUR: 508, 512

ISBN / EAN: 978-90-832820-5-3

Afbeelding cover: Tombe dei Giganti Li Mizzani

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in readers en andere compilatiewerken, dient men zich tot de uitgever te wenden.

© 2024 Hendrik Gommer. Alle rechten voorbehouden. Overname in overleg. Citeren met bronvermelding. Afbeeldingen vallen voor zover bekend onder de Creative Commons licentie.

In deel 20 ontdekten we dat de eerste menhirs rond 5200 v. Chr. werden opgericht in Portugal. Zijn de beroemde menhirs van Corsica en Sardinië ouder? In deel 16 leken we dichter bij de oorsprong van de zielengaten in toegangstenen die vanaf 3000 v. Chr. overal in Europa opduiken. Zijn ze ontstaan in Zuid-Frankrijk of was er een andere oorsprong? Vragen waar we op deze reis antwoord op hopen te vinden.

Stap voor stap probeer ik de mysteries achter de prehistorische steenformaties te ontrafelen en als in een detective nodig ik de reiziger uit mee te denken. Reis met ons mee op onze speurtocht naar wie de bouwers van die megalithische monumenten waren, welke middelen ze gebruikten en wat hun motieven waren. Elke reis bestaat uit een aantal dagtochten die wij maakten met de camper. Het dagnummer vind je boven ieder hoofdstuk en aan de zijkant van de pagina. De vindplaatsen van de megalieten zijn in een zwart omlijnd kader aangegeven. Beschrijvingen van de megalieten zijn schuingedrukt en beschouwingen over de betekenis en functie van de grote stenen staan in een oranje kader. De gewone tekst bevat ons ontdekkingsreisverhaal. Je kunt je ook beperken tot het bekijken van de foto's. Er zijn enkele 3D-foto's opgenomen. Deze zijn te herkennen aan het brilletje. Een 3D-bril met een rood en een blauw glas, en enige oefening met de ogen, is nodig om de diepte te kunnen zien. Boven iedere pagina zijn de plaatsen aangegeven die we bezocht hebben, terwijl de beschrijvingen van de megalieten snel terug te vinden zijn aan de hand van de gele blokjes aan de zijkant van de pagina.

De megalietenconstructies hebben we sterren (***) gegeven. Een *****site wil zeggen dat die echt de moeite waard is. Een *site kan men beter links laten liggen. Alle sites op Corsica en Sardinië bezoeken blijkt een onmogelijkheid. Het zijn er duizenden. Veel ervan zijn ook nog in redelijke staat. We hebben een selectie gemaakt, zodat we in elk geval van de meeste typen voorbeelden konden opnemen. Voor de beginner raad ik aan om bij wijze van oefening eerst de hunebedden in Drenthe te bezoeken. Die zijn betrekkelijk goed te vinden.

De camper is een goed vervoermiddel om een trektocht langs megalieten te maken, al is de fiets dan soms onontbeerlijk. Veel lezers hebben laten zien dat het kiezen van een centrale standplaats, om van daaruit de monumenten te bezoeken, soms beter werkt. Men kan natuurlijk ook de krenten uit de pap halen en die tijdens een willekeurige vakantie bezoeken.

Onze reiservaringen zijn aangevuld met achtergrondinformatie uit diverse publicaties. Hier en daar probeer ik een samenhangend verhaal te maken over de bouwers, de religie en de functie. Hoewel ieder deel los gelezen kan worden, is het aan te raden om 'Megalieten. De oorsprong van megalithische culturen in Europa' ernaast te nemen. Daarin vind je een overzicht van alle perioden, culturen en landen.

In de winter blijken Corsica en Sardinië min of meer verlaten eilanden. De meeste winkels zijn gesloten en het is erg rustig op de weg. Toeristen zijn er vrijwel niet, terwijl beide eilanden daar toch voor een belangrijk deel van afhankelijk zijn. Corsica is Frans en Sardinië is Italiaans. Dat lijkt je te kunnen zien in de behandeling van de prehistorische sites. Zelfs de belangrijkste sites van Corsica zijn moeilijk te vinden. De overige bevinden zich soms in erbarmelijke toestand. Sardinië heeft een ongekende prehistorische rijkdom, waar men de waarde van kent. Bij veel belangrijke sites heb je een 'Ticket Office' of Biglietteria, die vaak ook in het laagseizoen geopend zijn. Meestal vraagt men 5 euro per persoon (2023). Het voordeel daarvan is, dat de sites goed onderhouden worden en goed toegankelijk zijn. Het nadeel is dat ze niet altijd open zijn. We hebben voor menig dicht hek gestaan, ook al werd bij de ingang aangegeven dat men open zou moeten zijn. De coördinaten van de belangrijkste momenten zijn achterin opgenomen. De aanwijzingen in dit boek zijn een goede aanvulling.

De wegen op Corsica zijn bochtig en relatief smal. De wegen op Sardinië zijn breder en er lopen wat snelwegen over het eiland. De Italiaanse manier van rijden is wel iets om aan te wennen. Gaat alles in het dagelijks leven rustig en 'piano', op de weg veranderen veel Italianen in doldwaze wegcoureurs. Als je 55 rijdt op een weg waar slechts 50 is toegestaan, word je links en rechts ingehaald. Doorgetrokken strepen hebben voor Italianen geen betekenis en inhalen vlak voor een bocht wordt door velen niet geschuwd. Bijna-ongelukken komen veel voor. Wij waren zelfs getuige van een kettingbotsing bij Cagliari. Toeteren betekent meestal: 'Ik heb meer haast dan jij.' Menig dorp heeft inmiddels een claxonneerverbod ingesteld.

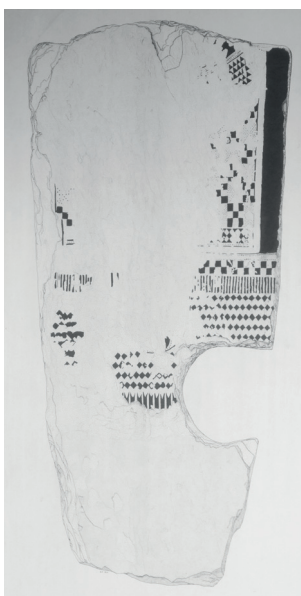
De Italianen zijn erg aardig voor honden. Onze hond kreeg aan de lopende band complimenten, net als onze camper overigens. Vrijwel niemand spreekt Engels, maar met handen en voeten blijkt je ook een eind te kunnen komen.

Goede camperplaatsen zijn we op Corsica en Sardinië niet echt tegengekomen. Het was geen overbodige luxe dat we reservecassettes voor de wc bij ons hadden. Daar staat tegenover dat je op veel parkeerplaatsen buiten de bebouwde kom mag overnachten en daar hebben we flink gebruik van gemaakt. Op het vaste land van Italië is dat anders. Daar is het aan te bevelen om op bewaakte camperplaatsen te gaan staan. Er zijn nogal wat verhalen van campers die zijn opengebrosen. Steden als Palermo, Rome, Napels zijn berucht en ook wij vonden ons Waterloo in Rome. Toen ons rijbewijs gestolen was, moesten we illegaal terugrijden naar Nederland. Een geluk bij een ongeluk is dat dit pas gebeurde min of meer aan het einde van onze Europareis. De mentale impact van zo'n gebeurtenis is groter dan je vooraf zou denken. De belangrijkste tip is misschien wel: bewaak je rijbewijs met je leven...

Dag 1: Sion

Dag 1

We pakken onze reis langs de hunebedden van Europa op bij Sion, Zwitserland (zie Deel 16). Daar werd rond 2800 v. Chr. een grote steenkist met een toegangsgat gebouwd, zoals dat veel voorkwam in de Högencultuur. Er zijn ook staande stenen met een uitgeslepen gat gevonden. Op de grote stenen zijn textielmotieven te zien die in verband worden gebracht met motieven uit de omgeving van Aosta.

Steinkiste von Sion

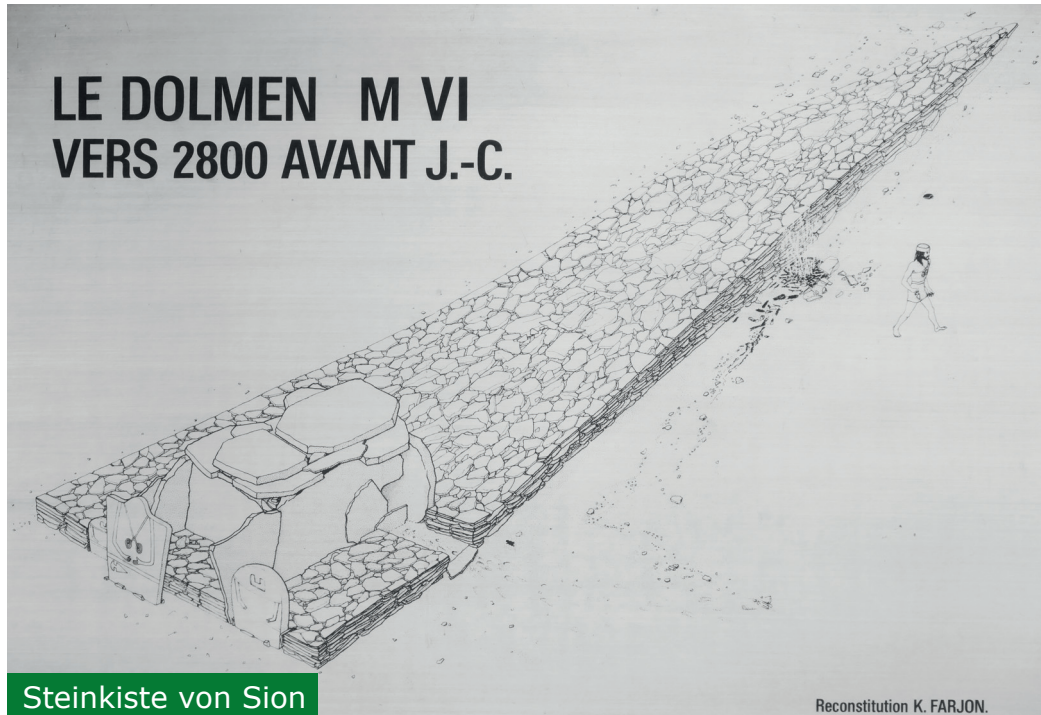

Steinkiste von Sion

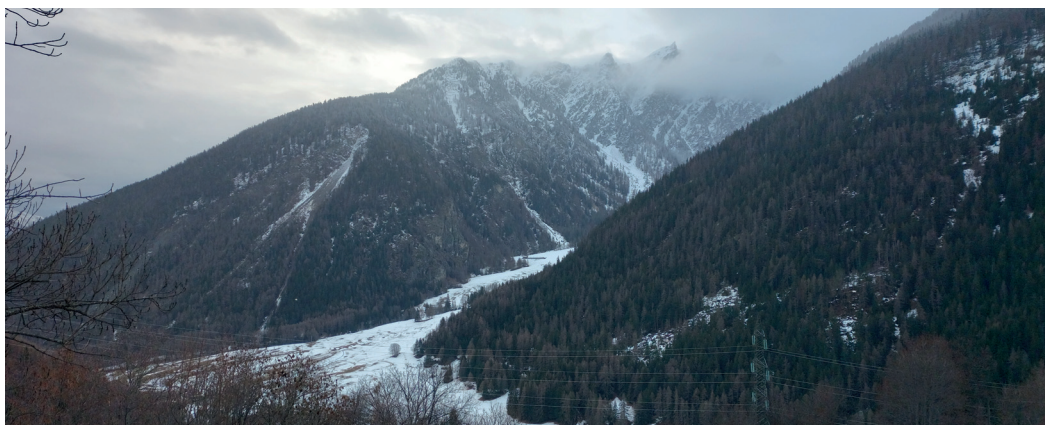
Sion

Dag 1

Steinkiste von Sion

Vanuit Sion is Italië te bereiken via de peperdure Mont Blanc tunnel (50 euro anno 2023). Wij komen er aan als het al donker is geworden. Dat is geen pretje want de wegen ernaartoe zijn bochtig en slecht verlicht. Direct na de tunnel slaan we bij het tankstation van Saint-Rhemy linksaf. In een hoger gelegen straat vinden we een parkeerplaats waar we tussen de woonhuizen overnachten.

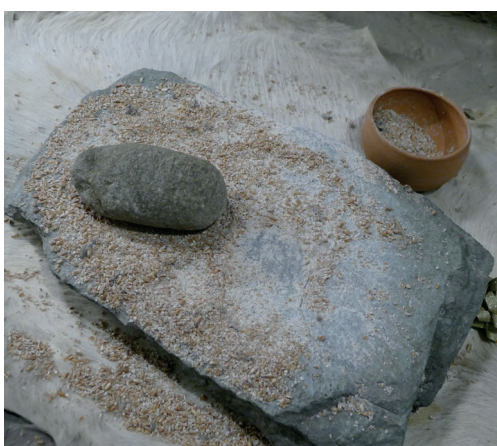
Je vraagt je af of men in de steentijd de hachelijke tocht over de Mont Blanc kon maken. Maar we zijn al vaker verrast door de vaardigheden van mensen in de steentijd.

Dag 2: Aosta

Dag 2

In het Archeologisch museum van Aosta* (Piazza Roncas 12) worden slechts enkele artefacten uit de steentijd getoond. Van de versierde stenen is niets te zien. Daarvoor moet je volgens de receptioniste bij Museo dell'Area Megalitica (Saint-Martin-de-Corléans 258) zijn, maar ze zegt er meteen bij dat dat tot nader order is gesloten. Enfin, Aosta is een mooie, gezellige stad tussen de bergen, maar kan door steentijd-amateurarcheologen overgeslagen worden totdat Area Megalithica weer opent.

De artefacten betreffen de vondsten uit een steenkist ten oosten van Aosta, uit 2800 v. Chr. Eenvoudige bijlen, pijlpunten, kwarts-kristallen, schrapers, handmaalstenen en schedelfragmenten worden getoond.

Archeologisch museum Aosta

Area Megalithica

Aosta

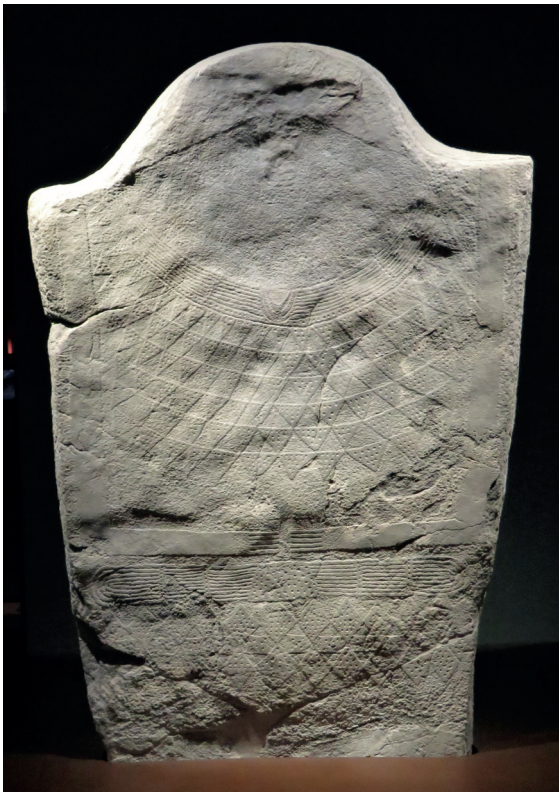
Dag 2

Op Area Megalithica staat een steenkist met een uitgeslepen gat, zielengat, zoals we die ook in Zuidoost-Frankrijk, Noord-Zwitserland en Sion zagen. Vorm en architectuur vertonen grote overeenkomsten met de steenkist van Sion. Er wordt ook een statue-menhir getoond met gedetailleerde textielmotieven. Culturele uitwisselingen rond 2800 v. Chr. tussen Sion en Aosta zijn daardoor nauwelijks te ontkennen, ondanks de Mont Blanc die beide gebieden scheidde.

Museo dell'area megalitica

Area Megalithica

Wij rijden verder richting Genova (Genua) en overnachten op de camperplaats van Occiamiano.

Dag 3: Finale Ligure

Dag 3

Om te zien of de steenkist van Aosta afkomstig was van culturen uit het noorden of het zuiden, moeten we naar Savona reizen. Daar liggen op een berg bij Finale Ligure meerdere grafkamers. Twee grafkamers zijn nog in redelijke staat. Helaas kunnen wij ze niet bereiken. De eerste niet doordat er geen parkeermogelijkheid langs de S27 is en de tweede niet doordat de weg ernaartoe verboden is voor busjes langer dan 6 meter. We moeten het dus doen met foto's en beschrijvingen van anderen.

Dolmen de Monticello (pad vanaf S27, 700 meter lopen/klimmen) is gemaakt van kalksteen. De deksteen wordt aan de ene kant gedragen door een megaliet, aan de andere kant door gestapelde stenen. Er zijn vage cups op aangetroffen. De kamer is 1 meter hoog en de horizontale deksteen wordt aan de ene kant ondersteund door een enkele steen en aan de andere kant door twee grote stenen en een muur van droog metselwerk. De kamer heeft een maximale hoogte van 1 meter. Vroeger werd aangenomen dat het om een natuurlijke verschuiving ging.*

Dolmen de Monticello

Dolmen de Monticello

De dolmen boven Arma Strapatente (800 meter lopen/klimmen) vanaf parkeerplaats Parcheggio Boragni aan S27) bestaat uit een onregelmatige deksteen (1,5 x 1,5 meter) en vijf draagstenen. De kamer is 0,5 meter hoog. Er lijken twee holtes op de deksteen te zijn aangebracht, die zouden kunnen wijzen op waterrituelen. Het is niet uitgesloten dat het hier om een soort offertafel gaat.*

Arma Strapatente

Het mag duidelijk zijn dat dit type heel anders is dan dat in Aosta. Deze dolmens zullen gebouwd zijn door dolmenbouwers die langs kust van Zuidoost-Frankrijk naar het oosten trokken en op enig moment de baai bij Finale Ligure bereikten. Het lijkt er daarom op dat de steenkist van Aosta een uitloper is van de Hörgeren-steenkisten in Zwitserland, en niet andersom.

Het museum van Finale Ligure maakt onze dag goed. In Museo Archeologico del Finale***** (Chiostrì die Santa Caterina) heeft de steentijd een prominente plaats gekregen. De expositie begint in het paleolithicum, toen ook hier Neanderthalers voorkwamen. Belangrijkste nadeel: alle teksten zijn uitsluitend in het Italiaans.

Finale Ligure

Dag 3

Museo Arch. del Finale

Rond 5800 v. Chr. kwamen hier de eerste kolonisten aan land. Op een kaartje van de gevonden nederzettingen is goed te zien dat zij zich vlak langs de kust vestigden. Het ging om de Cardiaalcultuur die ook in Zuid-Frankrijk (Deel 16) en Oost-Spanje (Deel 17, 19) tegen zijn gekomen.

In het museum zijn taferelen uit de steentijd nabgebouwd. Het maakt een museum zoveel educatiever. Hier zie je hoe de handmaalsteen gebruikt werd om het graan tot meel te vermalen, in een setting zoals men toen vermoedelijk leefde. Dat zegt veel meer dan een vitrine met een maalsteen erin.

Bijlen en beitels van harde groene steen werden alleen in dit gebied en ten zuidwesten van de Alpen gevonden. Een aanwijzing dat er weinig culturele uitwisselingen met Zwitserland waren. Potten met versieringen van kokkelschelpen werden vooral in grotten gevonden, zoals ook rond Valencia.

